

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA A VIII-A (veche) CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

DOSAR NR. 3/2/CAF/2018

SENTINȚA CIVILĂ NR. 1589

Ședința publică din data de 24.04.2019

Curtea constituită din:

PREȘEDINTE - judecător BOGDAN CRISTEA

GREFIER - CRISTINA MANOLACHE

Pe rol se află soluționarea acțiunii în contencios administrativ și fiscal formulate de **reclamantul Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității** în contradictoriu cu **pârâtul Urse Ștefan**, având ca obiect „constatarea calității de lucrător/colaborator al Securității (OUG nr.24/2008)”.

Dezbaterile orale și susținerile părților au avut loc în ședința publică din 11.04.2019, fiind consemnate în încheierea de la acea dată, ce face parte integrantă din prezenta hotărâre, când instanța, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea la data de 24.04.2019.

CURTEA,

Prin cererea înregistrată pe rolul Curții de Apel București – Secția a VIII-a Contencios administrativ și fiscal, la data de 03.01.2018 sub dosar nr.3/2/2018, **reclamantul Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității (CNSAS)** a chemat în judecată pe **pârâtul Urse Ștefan**, solicitând instanței să aprecieze asupra calității de colaborator al Securității în ceea ce îl privește pe **pârâtul URSE Ștefan**.

În motivare, partea reclamantă a arătat că **pârâtul URSE Ștefan** a candidat la funcția de membru al Consiliului Local al com. Grivița, jud. Ialomița. Conform art.3 coroborat cu art.5 alin.1 teza II din OUG nr.24/2008 aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității verifică din oficiu, sub aspectul constatării calității de lucrător sau colaborator al Securității, persoanele care au candidat, au fost alese sau numite în una dintre demnitățile sau funcțiile prevăzute la art. 3 lit. b)-h)¹.

Așa cum rezultă și din cuprinsul Notei de Constatare nr. DI/I/535 din 09.03.2017 și din înscrisurile atașate, domnul **URSE Ștefan**, pe atunci elev în clasa a IX-a la Liceul teoretic din Slobozia, a fost recrutat la data de 28.08.1972, sub numele conspirativ <CIACARESCU/CEACARESCU ILIE>, de către Serviciul I din cadrul I.J.S. Ialomița pentru încadrarea informativă a elevilor din primul an și a tinerilor în general. În 1976 este recrutat militar, continuând colaborarea cu organele C.I. din cadrul UM 01320 Caracal sub conspirativul <ILIUȚĂ>. După lăsarea la vatră, fiind student la Facultatea de Mecanică Agricolă din București, se propune transferarea dosarului, fără a mai exista date dacă acest fapt s-a realizat. Dosarul R270969 (cotă C.N.S.A.S.), al cărui titular este **pârâtul**, nu are document de scoatere din rețea. Se poate deduce că legătura cu organele fostei securități a continuat până în 1977 (februarie), dată la care este întocmită o notă de analiză a activității colaboratorului <ILIUȚĂ>, militar cu termen redus.

Identitatea între **pârât** și sursa <CIACARESCU/CEACARESCU ILIE> rezultă din raportul cu propuneri de recrutare, în care se menționează că «în urma studiului și verificărilor efectuate a rezultat că dispune de posibilități pentru rezolvarea sarcinilor propuse numitului **URSE Ștefan**, fiul

lui Gheorghe și Drăguța, născut la data de 07.06.1957, în comuna Grivița, jud. Ialomița, /.../ membru UTC în prezent elev/.../».

Identitatea dintre pârât și sursa <CIACARESCU/CEACARESCU ILIE> este dovedită, însă în ipoteza în care pârâtul nu confirmă că înscrisurile identificate și reținute în probațiune îi aparțin, se solicită instanței o verificare de scripte sau încuviințarea efectuării unei expertize grafoscopice.

Nu în ultimul rând, față de faptul că recrutarea pârâtului a avut loc anterior împlinirii vârstei de 16 ani, relevant pentru constatarea calității de colaborator este dacă la data furnizării informațiilor persoana avea peste 16 ani. Cum se poate observa, acțiunea se bazează pe două note informative date la 12.10.1973, respectiv 19.09.1974, deci după ce cauza de exonerare prevăzută de art. 2 lit. b) teza III din OUG nr. 24/2008 fusese înlăturată prin împlinirea acesteia. În anul 1976, pârâtul a fost recompensat de către organele fostei Securități cu suma de 200 lei, fapt confirmat prin chitanța (R 270969, vol. I, f. 18) întocmită și semnată olograf cu numele conspirativ CIACARESCU ILIE.

Astfel, pentru colaborarea prin furnizare de informații trebuie îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

1. Informațiile furnizate Securității să se refere la activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist. În legătură cu această primă condiție, potrivit cadrului legal, pentru reținerea calității de colaborator al Securității este necesar doar ca materialele probatorii de tipul celor arătate în textele de lege să se refere la activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist și să vizeze îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Deci, reținerea calității de colaborator este legată de furnizarea unor informații de natura celor impuse de legiuitor și, unde legea nu distinge, nici interpretul nu trebuie să distingă. În concluzie, furnizarea de informații în lipsa unui angajament oficial nu are relevanță în reținerea acestei calități.

De asemenea, interpretarea teleologică a art.2 lit.b), duce la concluzia că legiuitorul a urmărit să atribuie calitatea de colaborator al securității, persoanelor care, prin denunțurile lor, nu au menajat interesele celor denunțați, deși puteau, și, mai mult, desconsiderarea acestor interese nu este compatibilă cu principiile moralei publice. În consecință, dacă denunțarea unei conduite era potențial nocivă pentru cel denunțat și, în plus, un astfel de denunț nu și-ar mai avea rostul într-o ordine democratică, rezultă că există denunțarea unei conduite potrivnice regimului comunist. O interpretare contrară, restrictivă, care ar înțelege prin „atitudini potrivnice regimului” doar manifestarea explicită a dorinței persoanei denunțate de răsturnare a regimului comunist, este de neconceput pentru că ar institui o inegalitate de tratament cu privire la persoane care au denunțat în egală măsură atitudini a căror incriminare era tipică regimurilor dictatoriale. Ambele conduite fac parte din sfera manifestărilor potrivnice regimului, întrucât ambele atitudini erau neagreate de regim, îngrădite de acesta și, în schimb, permise într-o ordine democratică.

2. Informațiile prevăzute la punctul 1 să vizeze îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. De asemenea, având în vedere că legea cere numai vizarea încălcării unor drepturi, iar nu încălcarea lor propriu-zisă, s-a statuat că atât timp cât informațiile erau apte de a produce o reacție din partea Securității, iar informatorul ar fi trebuit să conștientizeze posibilitatea unei astfel de reacții, condiția vizării încălcării unor drepturi este realizată.

Astfel, sunt satisfăcute ambele condiții legale în nota din 12.10.1973, referitoare la elevul S.E., despre care divulgă organelor de securitate că „posedă un aparat portabil la care audiază emisiunile postului de radio <Europa-Liberă>. Aceste audiții le făcea atât în cadrul internatului, cât și pe stradă”. Ca urmare a acestei informări se menționează că „s-a discutat cu conducerea liceului”.

De asemenea, și nota informativă din data de 19.09.1974 în care pârâtul informează că „/.../ elevul Z.E., /.../ a spus foarte multe bancuri cu conținut politic /.../ Poantele priveau mai ales organele de partid și organele de stat din RSR. Se referea mai ales la vizitele făcute de aceștia în alte țări, acestea având un caracter de excursie în opinia lui”. Ca urmare a acestei semnalări s-a

propus atenționarea elevului Z.E. Potrivit consemnării lt. maj., elevul în discuție a fost atenționat de conducerea liceului.

Materialele analizate anterior dovedesc că pârâtul în mod conștient a furnizat informațiile respective, având reprezentarea consecințelor acestei informări, fapt confirmat din modul de redactare al notei.

Față de conținutul notelor indicate anterior, pe de o parte, semnalarea persoanelor care fac bancuri cu caracter politic având ca subiect liderii comuniști din epoca, precum și semnalarea celor care audiază posturile de radio interzise de regimul comunist reprezintă fără îndoială o atitudine potrivnică regimului totalitar. Este notorie împrejurarea că emisiunile acestui post de radio erau bruiate de autoritățile comuniste datorită faptului că Europa Liberă, încă de la înființare, a reprezentat pentru români, dacă nu singura, atunci principala sursă obiectivă de informații. Mai mult, Europa Liberă a criticat constant abuzurile exercitate de dictatura comunistă, militând pentru reinstaurarea în România și în celelalte state est-europene a unor regimuri democratice.

Și cea de-a doua condiție este asigurată, pe de o parte, pentru că nu se poate reține că furnizarea unor informații de asemenea natură nu a fost făcută conștient, având reprezentarea clară a faptului că relatările nu rămâneau fără urmări. Altfel spus, prin furnizarea acestor informații, pârâtul a conștientizat că asupra persoanelor la care s-a referit în delațiunile sale se pot lua măsuri de investigare, prin căutarea și obținerea de noi informații despre urmăriți, fără acordul acestuia (încălcarea dreptului la viață privată) și, prin urmare, a vizat această consecință. Pe de altă parte, informația furnizată de colaborator despre elevul Z.E a avut drept consecință directă atenționarea acestuia de către conducerea liceului.

În concluzie, informațiile furnizate de domnul URSE Ștefan au îngrădit dreptul la viață privată prevăzut de art.12 din Declarația Universală a Drepturilor Omului.

În drept, s-au invocat art. 3, art.2 lit.b), art.5 alin.1, art.8 lit.a), art.11 alin.1 ale OUG nr.24/2008, art.31 și art.35 alin.5 lit.a din Regulamentul de organizare și funcționare al C.N.S.A.S adoptat prin Hotărârea nr.2/2008, art.194 NCP.

În dovedire, a fost propusă spre administrare proba cu înscrisuri.

În etapa procedurii scrise, fiind asigurată comunicarea cererii de chemare în judecată, pârâtul Urse Ștefan a depus întâmpinare la data de 06.02.2018, prin care a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată.

În motivare, pârâtul a arătat că nu a candidat pentru a ocupa o funcție publică, ci a fost rugat să accepte spre a fi trecut pe o listă de candidați, iar ulterior ce a aflat că a fost ales a demisionat din respectiva funcție.

Pârâtul a prezentat în continuare contextul în care a acceptat să colaboreze cu organele fostei Securități, fiind abordați părinții săi în timp ce era în clasa a opta, iar reclamantul fiind încântat de propunerea de a participa la activitatea ofițerului de informații.

La început i s-a cerut să urmărească la colegii săi comportamentul acestora, fără însă a fi de acord cu o astfel de activitate. Ulterior, a fost amenințat de ofițerul de Securitate, astfel că, înțelegând pericolului, a încercat să evite întâlnirile cu acesta.

În continuare, pârâtul susține că nu a mai acceptat colaborarea cu Securitatea, iar notele ce îi sunt opuse de CNSAS nu le recunoaște, întâlnirile cu ofițerul de Securitate fiind rare și desfășurându-se în parc, gară, autogară, spital, astfel că nu le putea scrie, în timp ce vocabularul este mult prea dezvoltat pentru vârsta aceea și scria mult mai dezordonat.

Notele respective cuprind lucruri cunoscute de toată lumea.

În drept, nu au fost invocate alte dispoziții legale.

În dovedire, nu au fost propuse mijloace de probă.

Reclamantul a formulat răspuns la întâmpinare (dată înregistrare instanță: 19.03.2019), prin care a contestat apărările părții adverse și, reluând în esență motivele dezvoltate în cererea de chemare în judecată, a solicitat admiterea acțiunii formulate.

Curtea a încuviințat administrarea probei cu înscrisurile depuse la dosar și a unei probe cu expertiză grafică, în cond. art.255 și art.258 NCPC, ca fiind admisibile și de natură a duce la soluționarea cauzei.

Analizând probele administrate în cauză, Curtea reține următoarele:

Prin cererea de chemare în judecată, reclamantul Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității (CNSAS) a solicitat instanței să constate că pârâtul Urse Ștefan a fost colaborator al Securității. (fila 2 dosar)

În cauză, reclamantul CNSAS face referire în cererea de chemare în judecată la o notă informativă datată «12 oct. 1973» și semnată «Ciacarescu Ilie», pe care o atribuie părții pârâte Urse Ștefan, susținând că acesta a fost cel care a redactat-o scris, având conținutul: «Elevul S.E., anul IV A Liceul Teoretic Slobozia, posedă un aparat portabil la care audiază emisiunile postului de radio Europa Liberă. Aceste audii le făcea atât în cadrul internatului (acum desființat), cât și pe stradă (...)». (fila 90 dosar)

Totodată, reclamantul CNSAS face referire în cererea de chemare în judecată și la nota informativă datată «19.IX.1974» și semnată «Ciacarescu Ilie», pe care o atribuie părții pârâte Urse Ștefan, susținând că acesta a fost cel care a redactat-o scris, având conținutul: «elevul Z.A.. în timp ce colegii săi de cameră au spus diferite poante, a spus foarte multe bancuri cu conținut politic (...) Poantele priveau mai ales organele de partid și organele de stat din RSR. Se referea mai ales la vizitele făcute de aceștia în alte țări, acestea având un caracter de excursie după opinia lui». (fila 80 dosar)

Reclamantul CNSAS a mai susținut că pârâtul a fost recompensat de organele Securității cu suma de 200 de lei pentru activitatea desfășurată, potrivit chitanței datate «28-II-1976». (fila 46 dosar)

Preliminar. Curtea subliniază că CNSAS s-a întemeiat în cererea de chemare în judecată formulată exclusiv pe notele informative de mai sus, limitând investirea instanței de judecată la conținutul acestora în analiza calității pârâtului de colaborator al Securității în sensul art. 2 lit. b) din O.U.G. nr. 24/2008.

În lipsa reglementării procesual civile detaliate în O.U.G. nr. 24/2008, dreptul comun în materie îl reprezintă Codul de procedură civilă. Astfel, în completarea O.U.G. nr. 24/2008, acolo unde normele juridice nu sunt suficiente sub aspectul reglementării procedurii de judecată, se aplică normele Codului de procedură civilă. Or, unul dintre principiile fundamentale specifice procedurii civile este cel al disponibilității acțiunii, consacrat de art. 9 din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, implicând dreptul părții reclamante de a configura cadrul procesual prin indicarea pârâtului, formularea obiectului cererii și indicarea motivelor de fapt și de drept ale acesteia, adică stabilirea cauzei. Altfel spus, instanței de judecată nu îi este permis nici a se investi din oficiu cu un anumit obiect și nici de a judeca dincolo de motivele de fapt și de drept ale acțiunii, adică încălcând cauza acesteia, căci art.22 alin.6 din Legea nr.134/2010 republicată îl obligă pe judecător „*să se pronunțe asupra a tot ce s-a cerut, fără însă a depăși limitele investiții*”.

Incumbă părții reclamante potrivit art.194 lit.d) NCPC să arate motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază cererea de chemare în judecată, obligația procesuală impunându-i titularului cererii să arate în conținutul acesteia toate argumentele pe care înțelege să le invoce în susținere, iar nu doar o exemplificare a acestora, deoarece reclamantul stabilește astfel limitele acțiunii exercitate prin prisma cauzei sale juridice, instanța putând judeca în cadrul acestora și nerevenindu-i vreo obligație de a efectua cercetări în afara cererii de chemare în judecată, astfel cum a fost formulată.

În aceste condiții, Curtea conchide că acțiunea exercitată de CNSAS este limitată la cele două note informative, analiza impunându-se a se efectua prin prisma acelor consemnări atribuite părții pârâte.

Pe fondul cauzei, în drept, potrivit art.2 lit.b) din OUG nr.24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări prin Legea nr. 293/2008, prin *colaborator al Securității* se înțelege *„persoana care a furnizat informații, indiferent sub ce formă, precum note și rapoarte scrise, relatări verbale consemnate de lucrătorii Securității, prin care se denunțau activitățile sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist și care au vizat îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Persoana care a furnizat informații cuprinse în declarații, procesele-verbale de interogatoriu sau de confruntare, date în timpul anchetei și procesului, în stare de libertate, de reținere ori de arest, pentru motive politice privind cauza pentru care a fost fie cercetată, fie judecată și condamnată, nu este considerată colaborator al Securității, potrivit prezentei definiții, iar actele și documentele care consemnau aceste informații sunt considerate parte a propriului dosar. Persoanele care, la data colaborării cu Securitatea, nu împliniseră 16 ani, nu sunt avute în vedere de prezenta definiție, în măsura în care se coroborează cu alte probe. (...)”*. [s.n.]

Din interpretarea textului legal menționat în precedent, respectiv prima teză a art.2 alin.1 lit.b) din O.U.G. nr. 24/2008, rezultă că o constatare a faptului că o persoană a fost colaborator al Securității în sensul legii este subsumată întrunirii cumulative a trei condiții: (1) prima condiție este aceea ca această persoană să fi furnizat informații, (2) a doua condiție vizează conținutul informației furnizate, în sensul că prin aceste informații se denunțau activitățile sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist, (3) iar a treia condiție se referă la efectele furnizării informațiilor, în sensul că au vizat îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(1) Față de materialul probator administrat în cauză de partea reclamantă CNSAS, reiese că prima condiție, astfel cum a fost menționată mai sus, este îndeplinită, pe parcursul colaborării cu organele de Securitate pârâtul Urse Ștefan furnizând informații sub forma unor note scrise.

În acest sens, constată Curtea că art.2 lit.b) din OUG nr.24/2008, în redactarea legiuitorului, prevedea *„informații, indiferent sub ce formă, precum note și rapoarte scrise, relatări verbale consemnate de lucrătorii Securității”*.

Cu toate acestea, prin decizia nr. 672/26.06.2012, publicată în M.Of. nr. 559/08.08.2012, Curtea Constituțională a României a judecat în sensul că *„sintagmele ”indiferent sub ce formă” și ”relatări verbale consemnate de lucrătorii Securității” din cuprinsul art. 2 lit. b) teza întâi din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității sunt neconstituționale”*.

A reținut Curtea Constituțională, în considerentele deciziei amintite, următoarele:

„Curtea constată că, în absența altor precizări normative, pe de o parte, și a altor probe în cauză, pe de altă parte, instanța judecătorească, investită cu soluționarea acțiunii în constatare, nu poate să realizeze o evaluare reală a fiecărei situații de fapt, având în vedere elemente precum natura și veridicitatea informațiilor consemnate, gradul de implicare în activitatea de colaborare cu Securitatea ori circumstanțele colaborării.

Curtea se mărginește să arate că, ținând cont de specificul contextului politico-istoric în care au fost consemnate, relatările verbale pot fi caracterizate prin subiectivism, arbitrar și uneori simulate, iar acestea pot genera un conținut vag, neclar, incert, neverosimil, fictiv și inutil, astfel, cauzei privind constatarea calității de lucrător al Securității sau de colaborator al acesteia. Pe de altă parte, în situația în care instanța judecătorească își formează convingerea exclusiv prin aprecierea unor asemenea documente, există riscul ca orice îndoială să poată fi interpretată împotriva persoanei verificate, iar aparența să fie considerată relevantă. Toate acestea creează între părțile acțiunii în constatare - Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, în calitate de reclamant, și persoana verificată, în calitate de pârât, un dezechilibru incompatibil cu principiul egalității de arme.

În acest context, ceea ce trebuie, de asemenea, avut în vedere este dacă partea interesată a avut posibilitatea efectivă de a contesta autenticitatea probelor și de a propune dovezi contrarii. Calitatea probelor trebuie, de asemenea, luată în considerare, inclusiv în situația în care circumstanțele în care au fost obținute creează îndoieli privind credibilitatea sau acuratețea lor (...).

Astfel, persoana verificată, în privința căreia există la dosarul cauzei doar documente reprezentând "relatări verbale consemnate de lucrătorii Securității", nu are beneficiul unei proceduri contradictorii în cazul în care se află în imposibilitatea obiectivă de a propune alte probe în apărarea sa. Or, rolul fundamental al instanței judecătorești de a realiza justiția presupune, între altele, ca instanța să examineze probele administrate în cadrul unei proceduri contradictorii, astfel încât, în raport cu aceste probe, să nu ajungă la concluzii contrare eficacității justiției și să evite erorile judiciare.

Curtea constată, așadar, că prin sintagmele legale în discuție se aduce atingere unui element esențial al procesului echitabil, și anume principiului egalității armelor. (...)

În aceste condiții, Curtea constată că sintagmele "indiferent sub ce formă" și "relatări verbale consemnate de lucrătorii Securității" aduc atingere dreptului la un proces echitabil, reglementat de art. 21 alin. (3) din Constituție, și dreptului la apărare prevăzut de art. 24 din Constituție, deoarece creează posibilitatea ca instanța judecătorească, în absența obiectivă a altor probe legale, verosimile, pertinente și concludente, să soluționeze acțiunea în constatare exclusiv pe baza relatărilor verbale consemnate de lucrătorii Securității. A accepta o asemenea interpretare echivalează cu a acorda instanței judecătorești un rol superficial, incompatibil cu funcția sa de îndeplinire a justiției. Or, în cazul unei acțiuni în constatarea calității de lucrător al Securității sau colaborator al acesteia, realizarea justiției presupune și verificarea obiectivă a veridicității actelor și faptelor care au avut loc în trecut, într-un anumit context politic și istoric al țării, pe baza unor probe lipsite de ambiguitate, astfel încât orice concluzii arbitrare să fie excluse, iar echilibrul dintre justiția imparțială, fără urme vindicative, într-o societate democratică și protecția drepturilor individului să fie atins.

Prin urmare, Curtea constată că pentru a da eficiență dreptului la un proces echitabil, și implicit dreptului la apărare, "relăturile verbale consemnate de lucrătorii Securității" nu pot fi administrate și apreciate, individual, ca probe unice. Cu alte cuvinte, asemenea documente nu pot avea forță probantă luate izolat și, ca atare, nu pot servi ca temei al admiterii acțiunii în constatare, decât dacă, pe calea unei atente și complete analize, sunt coroborate cu datele sau informațiile provenite din alte documente sau rezultate din administrarea altui mijloc de probă.

O asemenea soluție corespunde îndatoririi legale a judecătorilor de a stăruii, prin toate mijloacele legale, pentru a preveni orice greșală privind aflarea adevărului în cauză pe baza stabilirii faptelor și prin aplicarea corectă a legii, în scopul pronunțării unei hotărâri temeinice și legale.

Curtea constată că, numai în aceste condiții, acțiunea în constatare prevăzută de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008 poate fi just soluționată de instanța judecătorească, astfel încât scopul declarat al actului normativ - deconspirarea Securității să fie atins, iar adevărul istoric, corect receptat și consacrat".

În cauza de față, apreciază Curtea de apel că, prin coroborarea probelor administrate, rezultă certitudinea faptului părții pârâte de a fi furnizat informații organelor Securității.

A contestat partea pârâtă Urse Ștefan că ar fi redactat acele note informativă ce îi sunt opuse de CNSAS, astfel cum le-a fost indicat conținutul mai sus.

Curtea apreciază că apărarea pârâtului în acest sens este lipsită de fundament.

Astfel, fiind dispusă administrarea unei expertize grafice în vederea lămuririi acestui aspect de fapt, prin raportul întocmit de Laboratorul Interjudețean de Expertize Criminalistice București (LIEC) s-a concluzionat că «Cele două documente intitulate „Notă informativă”, datele 12 octombrie 1973 și 19 septembrie 1974, aflate la filele nr.27 și 18 în dosarul R270969 vol.II al CNSAS, precum și chitanța datată 28.02.1976, aflată la fila nr.18 în dosarul R270969, vol.I al CNSAS, au fost scrise și semnate de către Urse Ștefan» (fila 186 dosar).

A arătat LIEC în argumentarea punctului său de vedere, între altele, și următoarele aspecte pe care instanța le reține ca fiind relevante:

« (...)

Examinarea comparativă efectuată la nivel morfologic a pus în evidență faptul că elementele grafice cu mare pondere identificatoare existente în materialul grafic comparativ se regăsesc reunite în construcțiile grafice contestate. (...):

- minuscula „a” are ovalul redat dublat;
- minuscula „d” prezintă în debut un element dublat și are depasanta redată prin laț;
- minuscula „g” are depasanta redată amplu, printr-un laț;
- minuscula „i” are suprasemnul redat supradimensionat, cu o buclă virtuală în extremă;
- minuscula „o” are corpul redat comprimat (o variantă);
- minuscula „s” pornește de la modelul caligrafic, este trasată semicircular în partea superioară și prezintă în final un laț (o variantă);
- minuscula „r” este redată simplificat, unghiular (o variantă) sau în variantă caligrafică și prezintă o buclă în partea superioară stângă a corpului (a doua variantă) ori un element unghiular (a treia variantă);
- minuscula „t” este redată simplificat, cruciform (o variantă) ori prezintă în partea inferioară stângă a corpului un laț triunghiular (a doua variantă) sau este trasată în variantă caligrafică, cu depasanta sub formă de laț (a treia variantă);
- minuscula „u” are partea finală a corpului redată printr-un laț comprimat, iar finalul este redat amputat;
- cifra „3” are părțile componente trasate inegal, prezintă în debut și în final câte un croșet fin (o variantă), în zona mediană o buclă și se finalizează eterat (altă variantă);
- minuscula „z” are partea superioară a corpului redată arcadat, iar cea inferioară este redată printr-un laț triunghiular cu baza dispusă descendent;
- cifra „6” are ovalul trasat comprimat;
- virgula „,” este poziționată la distanță de cuvântul pe care îl succede;
- cifrele componente ale anului au lina de bază, precum și linia superioară trasate „în trepte”. (...)

Asemănările existente între grafismele comparate prezintă o valoare identificatoare deosebită. Acestea sunt cu atât mai importante cu cât ele au rămas constante chiar și după trecerea a peste patruzeci de ani, mai ales în condițiile în care scrisul a suferit transformări evolutive majore. Ne referim la metamorfoze firești ale unei grafii, în care scrisul evoluează în mod natural, de la unul caligrafic, școlăresc, la unul care a atins un nivel înalt al deprinderii de a scrie (...).

În aceste condiții, ale existenței unor asemănări ce vizează elemente cu puternică valoare identificatoare, elemente păstrate în cuprinsul scrierii, în ciuda metamorfozelor suferite de acesta, prezența deosebirilor (...) este explicabilă tocmai din aceste motive. (...) » (filele 182 și următoarele dosar)

Lecturând raportul de expertiză grafică, instanța nu identifică argumente pentru a se îndoii de corectitudinea concluziilor sale.

În acest sens, Curtea subliniază că acesta a fost întocmit în cadrul unei instituții autonome, ce prezintă garanții de independență față de părțile din dosar. Totodată, Curtea consideră că motivele prezentate de LIEC în justificarea concluziilor sale sunt pertinente și convingătoare,

multitudinea asemănărilor identificate între scrisurile comparate, în ciuda curgerii unor intervale de timp de mai mulți ani între momentele la care au fost executate, constituind o premisă temeinică pentru a concluziona că ele au fost executate de aceeași persoană, adică în cauza de față de pârâțul Urse Ștefan.

Deși partea pârâtă susține că nu ar fi redactat acele note informative, totuși nu reușește să demonstreze de o manieră convingătoare de ce se identifică atât de multe asemănări între scrisul în litigiu și scriptele de comparație, de natură a determina formarea convingerii expertului criminalist, care a întocmit proba științifică în discuție, că toate scriptele au fost executate de aceeași persoană, adică dl. Urse Ștefan.

Curtea învederează că scrisul constituie o deprindere intelectuală, un complex de reflexe condiționate, format printr-un proces de învățare. Identificarea după scrisul de mână are ca fundament științific existența unor elemente particulare, prezente în scrisul fiecărei persoane, deoarece o proprietate fundamentală a scrisului este individualitatea sa. Deși caracteristicile, din punct de vedere cantitativ, sunt în număr limitat, totuși, varietatea mare de combinații pe care le pot forma, face practic irepetabil un scris cu anumite particularități. Dincolo de caracteristicile generale (dominantele grafice) ale scrisului, acesta prezintă și o serie de caracteristici particulare sau speciale, reflectând modul în care o persoană s-a deprins să execute un anumit semn sau grup de semne grafice; în esență, indicii de grafotehnică vizează atât construcția de ansamblu a unei litere, cât și a fiecăruia din gramele (trăsăturile de bază din construcția unei litere dispuse în plan vertical) ori trăsăturile sale. Caracteristici speciale de grafotehnică alături de direcția mișcării se reflectă în modalitatea de începere a execuției semnului grafic prin forma, poziția trăsăturii sau a punctului incipient, finalizarea semnului grafic prin terminații scurte sau mari, legătura dintre grame, precum și dimensiunea acestora, modul de executare a depasantelor literelor b, d, f, g, q, p, t, a semnelor diacritice, a sedilelor, mișcările de scriere în plan vertical și în plan orizontal. (a se vedea E. Stancu, *Tratat de criminalistică*, ed. Actami, București, 2001, pag. 290 și următoarele)

Or, raportul de expertiză administrat își formează concluziile având în vedere nu doar caracteristici generale ale scrisului executat de dl. Urse, ci o multitudine de caracteristici particulare ale acestuia, astfel că, față de individualitatea scrisului, combinația particulară a acestora din urmă confirmă executarea lui de către partea pârâtă.

Față de acest context factual și doctrinar, Curtea validează concluziile raportului de expertiză grafică, acestea coroborându-se de altfel și cu proba cu înscrisuri administrată în cauză.

(2) Sub aspectul celei de-a doua și celei de-a treia condiții cerute de art.2 lit.b) din OUG nr.24/2008, în raport de conținutul notelor informative, Curtea reține că prin informațiile furnizate pârâțul a denunțat atitudini considerate a fi potrivnice regimului totalitar comunist, apte a genera îngrădirea, după caz, fie a libertății de exprimare, fie a dreptului la viață privată, aparținând persoanelor vizate și fiind de natură a atrage consecințe negative asupra persoanelor indicate.

Așadar, în cauza de față sunt îndeplinite și celelalte două condiții prevăzute de dispozițiile art.2 lit.b) prima teză din OUG nr.24/2008.

Curtea observă că interpretările gramaticală, logico - sistematică și teleologică ale prevederilor legale anterior indicate conduc la concluzia că nu este necesar, pentru ca o persoană să fie încadrată în categoria colaboratorilor poliției politice, ca activitatea acesteia să fie adus efectiv atingere drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, fiind suficient ca ea să fi fost îndreptată împotriva acestor drepturi și libertăți și să fi fost aptă să le aducă atingere.

Activitatea concretă a pârâtului, astfel cum rezultă din materialul probator, a determinat «atenționarea» persoanelor despre care dl. Urse Ștefan dăduse informații, astfel că asupra conduitei acestora a fost atrasă atenția autorităților din epocă.

În concluzie, informațiile furnizate de pârât au îngrădit libertatea de exprimare, precum și dreptul la viață privată prevăzute de art. 28 din Constituția României din 1965, respectiv de Declarația Universală a Drepturilor Omului.

Libertatea de exprimare implică nu doar dreptul de răspândi informații și idei de orice fel, dar și dreptul de a căuta și primi astfel de idei și informații.

Pe cale de consecință, aspectele de fapt învederate de pârât denunțau o atitudine potrivnică regimului comunist, fiind de notorietate că postul de radio Europa Liberă avea o poziție anticomunistă, ceea ce făcea din ascultătorii săi un potențial pericol la adresa regimului, aspect confirmat de altfel prin simplul fapt că organele Securității nu au rămas indiferente la informarea că persoană respectivă asculta acea postă de radio, ci au dispus imediat măsuri de atenționare. În plus, denunțul părții pârâte a dus la îngrădirea libertății de exprimare a persoanei despre care a făcut vorbire, fiind pus sub semnul întrebării dreptul acesteia de a căuta și primi idei și informații.

Totodată, același efect de încălcare a libertății de exprimare l-au avut și delațiunile pârâtului privind glumele ce ar fi fost spuse de un alt elev vizat, interferând cu posibilitatea de a răspândi în acel caz, într-o formă comică și critică, idei despre conducerea comunistă a statului.

Pe de altă parte, a intervenit și o atingere a vieții private, căci aceasta este menită să asigure dezvoltarea, fără interferențe exterioare, a personalității fiecărui individ, inclusiv în relație cu alte ființe umane, existând o zonă de interacțiune a persoanei cu ceilalți, chiar și într-un spațiu public, care poate intra în aria vieții private; or, cunoașterea relațiilor persoanelor respective privea tocmai această zonă de interacțiune într-un spațiu care intra în zona vieții private.

Pe cale de consecință, Curtea observă că sunt întrunite în cauza de față condițiile instituite de art.2 alin.1 lit.b) prima teză din OUG nr.24/2008 pentru a constata că pârâtul a fost „colaborator al Securității”.

De asemenea, Curtea subliniază că nu este pertinentă apărarea pârâtului cum că informațiile respective ar fi fost deja cunoscute de autoritățile din epocă, întrucât rezoluțiile ofițerului de Securitate pe fiecare dintre notele informative sunt în sensul luării de măsuri în raport de persoanele vizate, iar nu de inacțiune întrucât delațiunile nu ar fi constituit vreo noutate.

Curtea mai arată că este nerelevant faptul că pârâtul și-ar fi dat demisia din funcția de consilier local în cadrul Consiliului Local al comunei Grivița, jud. Ialomița, după cum afirmă prin întâmpinarea formulată în cauză.

Astfel, disp. art.5 alin.1 din OUG nr.24/2008 prevăd că **„Persoanele care candidează, au fost alese sau au fost numite în una dintre demnitățile ori funcțiile prevăzute la art. 3 lit. b) - h¹), cu excepția celor care la data de 22 decembrie 1989 nu împliniseră vârsta de 16 ani, fac o declarație pe propria răspundere, conform modelului prevăzut în anexa la prezenta ordonanță de urgență, în sensul că au avut sau nu calitatea de lucrător al Securității sau de colaborator al acesteia. Verificarea calității de lucrător al Securității ori de colaborator al acesteia se face din oficiu pentru persoanele care au candidat, au fost alese sau numite în demnitățile ori în funcțiile prevăzute la art. 3 lit. b) - h¹), inclusiv pentru cele aflate în exercițiul respectivelor demnități ori funcții la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență.”**, iar la art.3 lit.g) din același act normativ figurează menționați „**primarii, viceprimarii, consilierii județeni, consilierii în Consiliul General al Municipiului București, consilierii locali**” [s.n.].

Din interpretarea normei legale menționate, Curtea constată că intră în atribuția CNSAS de a proceda la verificarea din oficiu a calității de lucrător/colaborator al Securității inclusiv în cazul persoanelor care au candidat sau au fost alese în demnitățile ori funcțiile anume prevăzute de legiuitor.

În cauză este necontestat faptul că pârâtul a candidat și a fost ales în Consiliul Local Grivița, verificările efectuate de Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității fiind consecința candidaturii amintite.

În plus, prin decizia nr. 1512/2009, Curtea Constituțională, respingând excepția de neconstituționalitate a art. 5 alin. 1 din OUG nr. 24/2008, a arătat în considerente că **„În ceea ce privește prevederile art. 5 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008, care instituie în sarcina persoanelor care candidează, care au fost alese sau care au fost numite în**

anumite demnități ori funcții obligația de a declara pe propria răspundere dacă au avut sau nu calitatea de lucrător al Securității sau de colaborator al acesteia, Curtea constată că nu sunt de natură să aducă exercițiului unor drepturi restrângeri contrare dispozițiilor art. 53 din Legea fundamentală. Unul dintre autorii excepției susține că obligația impusă de textul de lege criticat "reprezintă o formă indirectă de restrângere a unor drepturi și libertăți prin împiedicarea accesului liber la ocuparea unei funcții sau a unei demnități publice". Curtea nu poate reține o astfel de critică, prevederile art. 5 alin. (1) din ordonanța de urgență constituind, în realitate, o expresie a dispozițiilor art. 31 din Constituție, care consacră dreptul oricărei persoane de a avea acces la orice informație de interes public. De altfel, Curtea constată că nu poate analiza interpretarea dată de autorul excepției, în sensul că măsura constatării calității de colaborator sau lucrător al Securității nu este necesară față de persoanele care au candidat pentru obținerea unui post, dar au fost respinse, și nici față de cele care nu mai ocupă o demnitate sau o funcție publică. Aceasta deoarece Curtea nu poate cenzura oportunitatea unei reglementări edictate de legiuitor cu respectarea prerogativelor sale constituționale. De asemenea, instanța de contencios constituțional nu deține competențe în ceea ce privește controlul modului concret de aplicare în practică a normelor legale."

În sfârșit, analiza judiciară de față s-a raportat la activitatea pârâtului, născut la 07.06.1957, de colaborare cu organele fostei Securități după împlinirea vârstei de 16 ani, notele informative indicate anterior datând din octombrie 1973 și septembrie 1974.

Față de cele arătate în precedent, **Curtea** va admite acțiunea, astfel cum a fost formulată.

Totodată, dat fiind că dl. Urse Ștefan a pierdut procesul și față de disp. art.451 și art.453 NCPC, Curtea îl va obliga pe pârât la plata către partea reclamantă a sumei de 1170 lei cheltuieli de judecată, respectiv onorariu pe care CNSAS l-a achitat în vederea efectuării în cauză a expertizei grafice.

**PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII,
HOTĂRĂȘTE:**

Admite cererea formulată de **reclamantul Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității**, cu sediul în municipiul București, str. Matei Basarab nr.55-57, sector 3, în contradictoriu cu **pârâtul Urse Ștefan**, cu domiciliul în comuna Grivița, județul Ialomița.

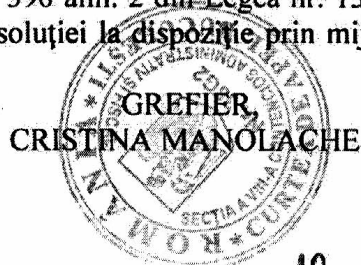
Constată că pârâtul Urse Ștefan a fost „colaborator al Securității” în sensul art. 2 lit.(b) din O.U.G. nr. 24/2008.

Obligă pârâtul la plata către partea reclamantă cu titlu de cheltuieli de judecată a sumei de 1170 de lei, onorariu expertiză.

Cu drept de recurs în termen de 15 zile de la comunicare; calea de atac poate fi depusă la Curtea de Apel București.

Pronunțată azi, 24.04.2019, în cond. art. 402 rap. la art. 396 alin. 2 din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, prin punerea soluției la dispoziție prin mijlocirea grefei instanței.

**PREȘEDINTE,
BOGDAN CRISTEA**



04.09.2023
ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA 58 - Cont. admin. și fiscal

Prezenta copie, fiind conformă cu originalul aflat
 în dosarul acestei instanțe Nr. 3/2/2018
 se legalizează de noi



S-a anulat chitanța/foaia de vârsământ Nr. 4



DEFINITIVĂ PRIN DEC. 4849/20.10.2022 DOSAR NR. 3/2/2018

Admite excepția perimării.

Constată perimat recursul declarat de pârâtul Urse Ștefan împotriva sentinței civile nr. 1589 din 24 aprilie 2019 a Curții de Apel București - Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal - veche.

Cu recurs în termen de 5 zile de la pronunțare la Completul de 5 judecători al Înaltei Curți de Casație și Justiție, recursul urmând a se depune la Înalta Curte de Casație și Justiție-Secția de contencios administrativ și fiscal.

Pronunțată prin punerea soluției la dispoziția părților de către grefa instanței, conform art. 402 din Codul de procedură civilă, astăzi, 20 octombrie 2022.

